

## **SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 109

van **CHRIS JANSSENS**

datum: 5 januari 2023

---

aan **BART SOMERS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

---

### *Werking informatie- en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen (ISD) - Personeel*

Ik verwijs naar mijn eerdere schriftelijke vragen nr. 202 van 15 februari 2022 en nr. 332 van 23 mei 2022 over de werking van de informatie- en screeningsdienst (lokale geloofsgemeenschappen). Op 16 november 2021 trad het nieuwe decreet over de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen in werking dat vooral als bedoeling zou hebben de buitenlandse invloed in geloofsgemeenschappen tegen te gaan. Veel zelfs erkende en met belastinggeld gefinancierde moskeeën worden immers in meer of mindere mate aangestuurd vanuit het buitenland. Het decreet creëert een nieuw kader voor de erkenning van en het toezicht op lokale geloofsgemeenschappen. Zoals bekend leidt een erkenning van een geloofsgemeenschap tot meerdere voordelen: subsidies, bezoldigde bedienaars van de eredienst enzovoort.

Het decreet voorzag ook in de oprichting van ISD die volgens de minister een kwalitatief toezicht zou moeten verzekeren op de naleving van de verplichtingen door de lokale geloofsgemeenschappen, dit onder meer om te controleren of er bijvoorbeeld in moskeeën geen decisieve buitenlandse invloed is en die in dat kader verregaande controlebevoegdheden kreeg. Het verleden toonde immers aan dat het aan een dergelijk toezicht op de erkenningscriteria totaal ontbrak.

De informatie- en screeningsdienst controleert of:

- de erkenningszoekende lokale geloofsgemeenschappen de erkenningsverplichtingen naleven tijdens de wachtperiode van de gewone erkenningsprocedure en de verkorte erkenningsprocedure (voor geloofsgemeenschappen die reeds voor 1 juli 2019 een erkenningsvraag bij het representatief orgaan indienden);
- de reeds erkende besturen van de eredienst de erkenningscriteria en de administratieve verplichtingen blijvend naleven.

Na kritiek uit religieuze hoek op de verregaande controlebevoegdheden werd achteraf door de minister evenwel genuanceerd dat deze bevoegdheden voor reeds erkende eredienstbesturen enkel zouden kunnen worden uitgeoefend wanneer er zwaarwichtige aanwijzingen zijn van een tekort van een eredienstbestuur op zijn verplichtingen. Ook zou het representatieve orgaan van de betrokken eredienst in kennis worden gesteld van een zwaarwichtige aanwijzing van een tekortkoming die leidt tot een onderzoek.

Op basis van de verzamelde inlichtingen, adviseert ISD de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, die kan beslissen over de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen en de mogelijke sanctionering van besturen van de eredienst.

De ISD bouwt daartoe een specifieke informatiepositie uit door:

- Informatie-uitwisselingsakkoorden af te sluiten met andere overheidsinstanties en relevante stakeholders;
  - tijdens een erkenningsprocedure de schakel te vormen tussen de toezichthoudende overheden en de lokale geloofsgemeenschappen.
1. Hoe is het momenteel gesteld met de personeelsbezetting van de ISD? Hoeveel voltijdsequivalenten (vte's) zijn er momenteel in dienst en voor welke functies? Wat is het personeelskader nu? Is het personeelskader momenteel volledig ingevuld? Zo niet, waarom niet?
  2. Is de ISD inmiddels al volledig operationeel? Zo niet, waarom niet?
  3. Hoeveel ontvankelijk verklaarde zwaarwichtige aanwijzingen waren er inmiddels al van het niet naleven van verplichtingen door besturen van erkende lokale geloofsgemeenschappen? Kan de minister daarbij ook meedelen:
    - a) op welke eredienstbesturen deze ontvankelijk verklaarde zwaarwichtige aanwijzingen betrekking hadden;
    - b) op welke tekortkomingen aan verplichtingen deze aanwijzingen betrekking hadden;
    - c) tot welke religie de betrokken besturen behoren waarvoor er zwaarwichtige aanwijzingen waren?
  4. Kan de minister meedelen hoeveel onderzoeken ten gronde al werden afgerond door de ISD naar aanleiding van deze zwaarwichtige aanwijzingen daarbij en ook:
    - a) op welke eredienstbesturen deze onderzoeken betrekking hadden;
    - b) wat het resultaat was van deze onderzoeken;
    - c) in welke mate er bij deze onderzoeken een beroep werd gedaan op de controlebevoegdheden vermeld in de artikelen 20 tot en met 27 van het Eredienstendecreet;
    - d) hoeveel en welke adviezen de minister al ontving naar aanleiding van die onderzoeken?
  5. Welke sancties werden desgevallend inmiddels ingevolge de onderzoeken en adviezen van de ISD getroffen door de minister en kan de minister daarbij ook meedelen:
    - a) tegenover welke eredienstbesturen deze sancties werden getroffen;
    - b) ingevolge welke tekortkomingen deze sancties werden getroffen?
  6. Met welke instanties (OCAD, Staatsveiligheid, federale politie enzovoort) werden door de ISD inmiddels al informatie-uitwisselingsakkoorden gesloten? Wat is de inhoud van de samenwerkingsakkoorden: welke informatie wordt met deze diensten uitgewisseld en met welke afspraken en op welke wijze gebeurt dat?
  7. Heeft de ISD inmiddels bij de federale veiligheidsdiensten al informatie opgevraagd? Zo ja, op welke erediensten en eredienstbesturen hadden deze informatieaanvragen betrekking en wat was de reden daarvoor?
  8. Hoe beoordeelt de minister de werking van de ISD inmiddels en welke initiatieven wil hij ter zake desgevallend nog nemen?

**BART SOMERS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

---

**ANTWOORD**

op vraag nr. 109 van 5 januari 2023

van **CHRIS JANSSENS**

---

1. De Informatie- en screeningsdienst (ISD) telt momenteel 11 voltijdsequivalenten (VTE): 1 directeur, 6 inspecteurs, 1 beleidsadviseur, 1 beleidsmedewerker, 1 helpdeskmedewerker en 1 administratief ondersteuner. Het huidig personeelsplan van de ISD voorziet in 13 VTE's. Het is steeds de bedoeling geweest om de ISD als nieuwe dienst te laten groeien qua personeelsbezetting in functie van een aantal factoren zoals o.a. het aantal erkenningsaanvragen en de daaraan verbonden screenings, het aantal onderzoeken naar mogelijke tekortkomingen bij erkende lokale geloofsgemeenschappen en de nauwe opvolging ervan, de uitbouw van netwerken en partnerschappen met andere regionale en federale overheidsinstanties en de ontwikkeling van beleidsexpertise over de complexiteit van geloofsgemeenschappen (interne werking, denominaties, linken met buitenland, etc.). Gelet op de lopende screenings van alle 77 ontvankelijke erkenningsaanvragen in het kader van de verkorte erkenningsprocedure, het aantal onderzoeken ten gronde naar mogelijke tekortkomingen door erkende lokale geloofsgemeenschappen, het toenemend aantal contacten met lokale besturen en andere overheidsinstanties, de verdere uitbouw van beleidsexpertise en -strategieën rond geloofsgemeenschappen en de ontwikkeling van professionaliseringstrajecten voor lokale geloofsgemeenschappen zal het personeelsbestand van de ISD in 2023 verder worden uitgebreid.
2. De ISD is momenteel volledig operationeel bij het vervullen van zijn opdrachten en de uitoefening van zijn bevoegdheden zoals vastgelegd in het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021 (hierna: Erkenningsdecreet).
- 3-4. De ISD ontving sinds zijn aanwijzing op 29 december 2021 als bevoegde instantie in de zin van het Erkenningsdecreet, 13 zwaarwichtige aanwijzingen van tekortkomingen op verplichtingen die rusten op erkende lokale geloofsgemeenschappen. Deze werden allemaal ontvankelijk verklaard door de ISD. De onderzoeken ten gronde lopen nog. Gelet op het geheim van het bestuurlijk onderzoek kan de ISD geen verdere details over zijn lopende onderzoeken meedelen totdat deze zijn afgerond.
5. Een mogelijk sanctionerend optreden is op dit moment nog niet aan de orde aangezien de onderzoeken ten gronde naar mogelijke tekortkomingen nog lopende zijn. Indien uit deze onderzoeken blijkt dat er tekortkomingen zijn vastgesteld zullen ik en de ISD optreden conform de sanctieregeling zoals voorzien in het Erkenningsdecreet.
6. Conform artikel 19, 1° van het Erkenningsdecreet beschikt de ISD over de bevoegdheid om informatie-uitwisselingsakkoorden te sluiten met andere overheidsinstanties om informatie te kunnen verzamelen en te verwerken die nodig is voor de uitoefening van zijn decretale toezichtopdrachten. Aangezien met deze akkoorden ook persoonsgegevens verzameld en verwerkt worden door de ISD werd vastgesteld dat hiervoor de nodige decretale rechtsgrond ontbrak in het Erkenningsdecreet opdat informatie-uitwisselingsakkoorden conform de AVG-regelgeving kunnen gesloten worden. Om deze juridische lacune te verhelpen werd door het Vlaams parlement op 13 juli 2022 het voorstel van decreet tot toevoeging van een paragraaf 9 en 10 aan artikel 47 van het Erkenningsdecreet aangenomen dat op 19 augustus 2022 in werking is

getreden. Nu de ISD over de noodzakelijk decretale rechtsgrond beschikt om AVG-conforme informatie-uitwisselingsakkoorden te sluiten lopen tussen de ISD en verschillende overheidsinstanties hierover gesprekken en meer bepaald met de Veiligheid van de Staat (voor vertrouwelijke informatie rond o.a. extremisme en buitenlandse inmenging), de federale politie (voor toegang tot politionele informatie), FOD Binnenlandse Zaken (voor toegang tot het rijksregister) en met het Agentschap Integratie en Inburgering (voor informatie over inburgeringsplichtige bedienaars van de eredienst). Met elke overheidsinstantie moet een afzonderlijk akkoord worden onderhandeld, uitgewerkt en gesloten worden waarin nauwkeurig wordt beschreven welke (persoons)gegevens worden uitgewisseld, hoe deze worden verwerkt en bewaard, voor hoe lang, op welke drager, etc. Dit is een tijdsintensief traject waarbij elke betrokken overheidsinstantie eerst de interne besluitvormingsprocessen moet doorlopen (o.a. het akkoord van de eigen data protection officer) om groen licht te krijgen voor het sluiten van een informatie-uitwisselingsakkoord met de ISD. De ISD beoogt om in 2023 met voornoemde overheidsinstanties een informatie-uitwisselingsakkoord te sluiten. Ook worden in 2023 gesprekken opgestart met andere overheidsinstanties die ook relevant zijn voor de ISD om gegevens structureel mee uit te wisselen zoals het Departement Werk & Sociale Economie (voor informatie over arbeidskaarten afgeleverd aan bedienaars van de eredienst), Vlaamse Belastingdienst (voor informatie over de eigendomsstructuur van een eredienstgebouw) en Dienst Vreemdelingenzaken (voor informatie over inreisvisa voor bedienaars van de eredienst).

7. Alhoewel er nog geen informatie-uitwisselingsakkoorden zijn gesloten voor de structurele uitwisseling van gegevens wordt er wel op constructieve wijze samengewerkt en informatie uitgewisseld over concrete dossiers tussen de ISD en de federale veiligheidsdiensten o.a. over de werking en impact van Diyanet, de lopende onderzoeken van de erkenningsaanvragen in het kader van de verkorte erkenningsprocedure en de jaarlijkse screenings van erkende lokale geloofsgemeenschappen door de Veiligheid van de Staat. De inhoud van de onderwerpen die het voorwerp uitmaken van deze samenwerking en uitwisseling met de veiligheidsdiensten kan ik u niet medelen omwille van het geclassificeerd karakter ervan.
8. Vanuit binnen- en buitenland wordt er met interesse naar de uitrol van het Erkenningsdecreet en de werking van de ISD gekeken. Ik beoordeel deze werking dan ook als positief en ben van plan om op deze lijn verder te werken. De ISD is op korte tijdspanne een onmisbare schakel geworden voor de Vlaamse overheid met andere overheidsinstanties in de samenwerking met en rond lokale geloofsgemeenschappen in Vlaanderen. Zowel voor de screening van de erkenningsaanvragen als de onderzoeken ten gronde, is de ISD volledig operationeel. In 2023 wil ik inzetten op de verhoging van de personeelscapaciteit van de ISD gelet op de vele uitdagingen waarvoor ze staat zoals hierboven toegelicht.